

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 35. De purgat. vulgari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

5. Quod si verò diffamatus de crimine defecerit in hac purgatione, vel quia jurare nolit vel quia non inveniat compurgatores, qui eum expurgare velint, tamquam convictus de crimine, auctorque sceleris puniendus erit, *c. De hoc 11 c. In sinuatum 13 sup. De simonia*; & si crimen tale sit, quod mereatur depositionem, deponendus, *d. e. Cum 3*. Quia etiam, si crimen grave sit, vel monitus non vitaverit occasionem, quæ eum infamem reddat, suspendi potest ab officio & beneficio, donec se purgaverit, *c. 2. & c. Inter 10. h. r.*

6. Non permittitur tamen hæc purgatio, nisi ubi de crimine magna est suspicio, nec tamen magna probatio, *c. Cum dilectis 15. h. r.* ubi enim crimen aliter probari potest, vel adsunt indicia ad torturam, non est indicenda purgatio, *d. c. Si quis de gradu h. r. Ricc. Decis. 680.* sicut nec ubi crimen est notorium vel propria confessione, vel testibus, vel evidentia facti, sed debita tunc pronuntiat sententia & pœna infligitur, *d. c. Cum dilectis*, ideoque hoc remedium subsidiarium reputatur, *Ricc. d. loco.* Sic nec recidenda est necessario, quando infamia ortum non habet ex probabilibus conjecturis, sed tunc diffamatus simpliciter absolendus est nisi adversarius valde instet, *cap. Cum in juventute 12. versic. ceterum quia procurator h. r.*

Cæterum licet hæc purgatio à sacris Canonibus indita sit, & pro magna parte in desuetudinem abierit, præterquam in Regularibus, *Ricc. d. Decis. 680.* nec olim fuerit in usu, nisi quoad Clericos, *Jul. Clarus § fin. q. 63. n. 4.* tamen in foro etiam sæculari usu receptam esse quibusdam in locis, veluti in Flandria & aliis, testatur Damhauderus in *Praxi crimin. cap. 44.* præsertim in causis hæresis: *Jul. Clarus d. loco. Bern. Diaz in Praxi Crim. Can. cap. 149. n. 2. & ibid. Lopez ad cap. 148. in fine, & potissimum, dum aliquis accusator non est, c. Nos inter 6. h. r.* Notatque *Zyp. h. r. n. 1.* Joannem Lucem an. 1312, in tabulis Legatum Brab sanxisse, ut ad hujusmodi purgationem admittatur diffamatus cum duobus compurgatoribus; qui si extraneus sit, juret se innoxium, & innocentie sue testes sive compurgatores invenire non posse. Addit ex Concordatis Hannoniæ, iuris inter Episcopum Cameracensem & Consiliarios sue Majestatis, 2. Martij 1541. quod in casu vehementis suspensionis aut notorie diffamationis,

deficiente probatione, Officialis possit indicere modo consueto purgationem.

Effectus autem purgationis hujus est, absolvi, & in pristinum statum restitui, *can. Omnibus 2. q. 5. can. Memnam. can. Presbyter ibid.* non tantum, si omnino innocentes fuerint, sed & si culpam commiserint, ex qua nota fuerit diffamatio, ut patet ex *d. c. Inter 19. h. r.* ubi Decanus, ob culpabilem familiaritatem cum hæreticis diffamatus & suspensus, purgatione peracta, fuit loco restitutus. Sic verò purgatus & restitutus deinceps vitam suam instituire bonisque operibus adornare debet, ut infamia convertatur in bonam famam, & scandalum ac suspicio omnis de Catholicorum mentibus deleatur, *d. c. Inter in fine.*

Æquum porro videtur, ut se purgans si causam culpabilem suspensionis dederit, condemnetur in expensas, prout olim obtinuisse, & cautum esse in statutis Curiarum Ecclesiasticarum provinciæ Mechlin. 12. Octob. 1617. atque observatum à Conc. Brabantiæ eodem anno refert *Zyp. d. loco n. 3.* Quamquam in Concordatis Hannoniæ cum Episcopo Cameracensi an. 1449. decretum fuerit, ne reus, per purgationem absolutus, expensas ullas luat, Vide *Diaz cap. ult. sua Praxi & ibid Lopez*

TITULUS XXXV.

De Purgatione vulgari.

1. Purgatio vulgari quo pacto fiat.
2. Causa prohibitionis.

1. Purgatio Vulgaris, sic dicta à Vulgo (à quo instigante diabolo, inventa, & induta est) sit vel per duellum, vel per aquam calidam aut frigidam, vel per ignem, id est, per ferrum candens, per prunas & rogam, vel per alia similia, *cap. Ex tuarum 8. De purgat. Canonica, cap. 1. & 2. & fin. nu. 1. can. Manomathium 2. q. 5.* Ut v. g. si alter alterum criminis alicujus accuset, quod probare non possit, & provocet ad duellum, ut uter ceciderit, is habeatur reus criminis vel falsæ accusationis, *d. cap. 1. & 2. hoc tit.* vel si quis dicat se falso accusatum, & ferrum candens manu comprimat, vel super ignitum ferrum nudis plantis incedat, absque

adulterio, habeatur innocens; sin secus, reus, *ca. ult. hoc tit.* Exempla refert Covar *lib. 4. Var. re. fol. 23.* Et ibid in *Annotat.* Uffellius. Delrio, *Disquisit. magic. lib. 4. cap. 4. g. 4. Sect. 3.*

2. Ceterum hæc purgatio tribus de causis merito à sacris Canonibus reprobata & vetita est. Prima, quia per eam sæpè contingeret quem condemnari, qui esset absolvendus, & absolvi, qui condemnandus, *d. c. 2. h. tit.* Secunda, quia inventa à diabolo, *can. Mennam, can. consulisti 2. quest. 5.* Tertia, quia per eam teneretur Deus, *d. c. ult. hoc tit.* Ubi tamen publica salus duellum exposceret, licitum esset, imò laudabile, *arg. text. in l. 1. §. sed si quis operas D. De postulando;* ubi licet locans operas, ut cum bestiis pugnet, sit infamis, tamen non est infamis, qui locat operas, ne ex pugnet feram, regionem noxiam. Videatur plenius de utraque hæc purgatione Tholoian. *Synag. Juris Vniuersi l. 48. c. 35.*

TITULUS XXXVI.

De Injuriis & damno dato.

§. 1.

De Injuriis & earum pœnis.

1. Injuria generaliter & specialiter sumitur.
2. Specialiter pro contumelia, & sit re aut verbis.
3. Pœna injuriantium ex utroque jure.

IN judicio criminali prosequendo & terminando non solum de pœna, ob crimen commissum luenda, tractandum est, verum etiam de privata injuriarum aut damni dati reparatione. Sed & cum deficiente accusatore, & purgatione Canonice præstita, absolvendus sit reus, teneaturque accusator sive denunciator accusato actione injuriarum & de damno dato, ideo recto ordine subnectit hunc Tit. Pont.

1. Injuria dupliciter sumitur, generaliter & specialiter. Generaliter dicitur omne id, quod non jure fit, indequè suam appellationem habet, *l. 1. D. De injuriis.* Specialiter rursus tripliciter sumitur: primò, pro contumelia, quæ à contemnendo dicitur; secundò, pro culpa seu damno, culpa & non jure dato, ut in *Leg. Aquilia*; tertio, pro iniquitate seu injustitia, ut quando Judex inique & injustè judicat. Hic verò sumitur pro contumelia; & duobus potissimum modis fit, re & verbis. Re, si manus

alicui inferantur; ut si quis alium pulset aut verberet. Verbis fit dupliciter; Primò, quando quis ad contumeliam alterius verba contumeliosa profert. Unde & convitium dicitur: significat enim convitium injuriata verbis factam, *d. l. 1. §. 1. D. eod.* maximè si cum vociferatione & in cœtu hominum fiat, aliàs non dicitur propriè convitium, sed infamandi causâ dictum, *l. 1. §. ait Prator:* veluti si quis in cœtu hominum alium appellet securam, nebulonem: si dicat, Tu mentiris licet addat, salvo honore; quia verbum injuriosum præcedens declarat voluntatem injuriantis, quæ deest in reservatione inde facta, & quia dici solet, protestationem repugnantem cū ipso actu esse nullam, *arg. l. Cum precario D. De precario.* Secundò fit litteris seu scriptura: ut si quis librum ad infamiam alicujus pertinentem aut carmen famosum, vel historiam scripserit, composuerit, ediderit, dolo ve malo fecerit, quo quid eorum fieret, si ve suo sive alterius nomine, vel sine nomine: item qui emendum vendendūve curaverit, *l. Lex Cornelia 5. §. si quis lib. 9. D. h. s. aut in venerit, legerit, nec corruperit, sed dolo se manifestarit, l. unica Cod. De famosis libellis.*

Ex famoso autem libello gravissima nascitur injuria, quæ pœna capitali punitur *d. l. unica C. De fam. libellis:* nempe si criminaliter agatur: alioqui si civiliter, condemnatus jubetur esse infestabilis, *d. §. si quis librum.* Eaque pœna constituta est non tantum in auctorem libelli, sed & in eum, qui de via repertum non deceperit, sed evulgaverit & in publicum projecit, ut à quovis legeretur.

Ceteroquin quòd ad pœnas & æstimationem injuriarum attinet, illud hic præmittendum est, injurias quasdam pertinere ad læsionem corporis, ut cum quis pulsatur aut verberatur; quasdam ad læsionem dignitatis, ut cum comes matronæ abducitur: alias ad infamiam, ut cum pudicitia alicujus attentatur, *d. l. 1. §. 2.* alias ad læsionem rerum, *ut in Tit. Ad Leg. Aquiliam* Rursus ex his quasdam dici injurias atroces, quasdam leves. Atroces sunt contumeliosiores & majores, habita ratione personæ, temporis, loci & rei, prout hæc omnia explicantur in *l. Aus factus. s. ff. de pœnis. l. Prator edixit ff. atrocem, cum l. sequenti ff. hoc tit. §. atroc. Instit. eod.*

Pro varietate igitur injuriæ, atrocis vel levis, crescit vel minuitur æstimatio injuriæ, Agitur